

Dansk Kvalitetsdatabase for Nyfødte viser høj overlevelse for præmature børn

Med moderne behandling overlever i dag langt de fleste præmaturo nyfødte - død forårsaget direkte af præmaturo fødsel ses primært blandt de ekstremt præmature, født med gestationsalder (GA) 23-25.

Resultat fra årsrapporten, 1. januar – 31. december 2023.

Dansk Kvalitetsdatabase for Nyfødte (DKN) fra Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram (RKKP).

En stor del af neonatologiens ressourcer bruges på børn født præmaturo. Overlevelse for præmature børn kræver oftest behandling, fra få dages sondemad og varmemadras til måneders avanceret respirator-, kuvøse- og ernæringsterapi. Med moderne behandling overlever de fleste præmature børn og vokser op som selvstændige, raske børn med skolegang, uddannelse, arbejde, familie og egne børn. Størstedelen af dødeligheden er knyttet til de cirka 1% af børn, der fødes ekstremt eller meget præmaturo. Den øgede dødelighed blandt disse børn skyldes både flere dødfødsler og højere dødelighed efter fødslen. Selvom dødeligheden er lav hos meget og moderat præmature, er den stadig højere end for børn født til terminen, ofte på grund af kongenitte misdannelser, fødsels- og graviditetskomplikationer.

Overlevelse og dødelighed er centrale for at vurdere kvaliteten af behandlingstilbud til præmature børn og bruges i Danmark til national og international benchmarking. I 2023 blev 181 børn født ekstremt præmaturo (GA 22-27 uger) og 345 meget præmaturo (GA 28-31 uger). Selvom ekstremt præmature børn kun udgør 0,4% af alle nyfødte i Danmark, står de for over 50% af dødeligheden blandt levendefødte i neonatalperioden. Disse børn har dermed 1000 gange højere dødelighed end børn født til termin (GA \geq 37 uger).

Fortolkning af årlige overlevelsesresultater for præmaturo fødte børn er udfordret af små tal. Figur 1 viser andelen af dødfødte og levendefødte per GA-uge blandt de 2.877 ekstremt og meget præmaturo fødte i perioden 2019-2023 (2.586 levendefødte og 291 dødfødte). Død ved præmaturo fødsel ses primært i GA-ugerne 23-25. Overlevelsen stiger betydeligt med GA, fra 25% i uge 23 (68 levendefødte) til 87% i uge 27 (244 levendefødte). Efter GA 28 overlever i dag mere end 98% af alle levendefødte.

I Danmark er overlevelsen blandt ekstremt og meget præmaturo fødte ensartet på tværs af regionerne og på niveau med andre vestlige lande med veludviklede sundhedssystemer, særligt de øvrige nordiske lande. Opmærksomhed er dog nødvendig på, at præmature børn har øget forekomst af indlæringsproblemer, som for alvor viser sig i skolen. Ætiologien er sammensat, men kan ofte relateres til skader eller mindre forstyrrelser i hjernen opstået i perioden før og under fødslen eller i ugerne umiddelbart efter fødslen. Risikoen stiger med faldende GA og ses hyppigst blandt ekstremt præmature, hvor næsten halvdelen af de overlevende børn født i GA-uge 23-24 har

udviklingsvanskeligheder. På sigt vil DKN også evaluere på, hvordan det udviklingsmæssigt går de ekstremt og meget præmature børn.

Årsrapporten har været i kommentering hos alle regioner.

Hele årsrapporten kan læses på sundhed.dk

[\[https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/kvalitet/kliniske-kvalitetsdatabaser/graviditet-og-foedse/nyfoedte/\]](https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/kvalitet/kliniske-kvalitetsdatabaser/graviditet-og-foedse/nyfoedte/).

Forfattere (styregruppens medlemmer): Jesper Padkær Petersen, Simon Trautner, Lars Bender, Olga Nikitina, Malene Horskjær, Rikke Monrad, Tine Brink Henriksen, Tenna Gladbo Salmonsén, Gitte Zachariassen, Esther Garne, Kristina Garne Holm, Kristian Vestergaard, Birthe Kruse, Annette Ottesen, Bo Mølholm Hansen, Pernille Pedersen, Ragnhild Maastrup, Ulrik Schiøler Kesmodel, Jakob Riis, Annette Odby og Heidi Cueto

Interessekonflikter: Ingen

Figur 1. Antal af hhv. død- og levendefødte og overlevelse ved postmenstruel alder (PMA) 43+6 blandt hhv. levendefødte og alle fødte (levende- og dødfødte) per GA-uge blandt 2.877 tidligt fødte i perioden 2019-2023

